

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 4, 30 Апрел

TAYYOR VA YARIMTAYYOR MAHSULOTLARNI INVENTARIZATSIYA JARAYONINI AVTOMATLASHTIRISH

Shukrullayev Shamsiddin Po`latjon o`g`li,

Andijon mashinasozlik instituti Intellektual muhandislik tizimlari yo`nalishi
talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola tayyor va yarimtayyor mahsulotlarni inventarizatsiya jarayonini avtomatlashtirish va sanoqdan o`tkazish jarayoniga asoslanagan. Bizning bu loyihamizda mobil ilova yordamida mahsulotlarni sanoqdan o`tkazib uning ma`lumotlarini serverga yetkazishdan iboratdir. Ushbu platforma ilova ko`rinishda bo`lib vazifasi inventarizatsiya jarayoni ya`ni ombordagi yarim tayyor mahsulotlarni sanog'ini bilish uchun QR kodlar va shtrix kodlarni skaner qilish orqali mahsulotlarning umumiyligi ma`lumotlarini ma`lumotlar bazasiga to`plab borishdan iborat.

Kalit so‘zlar: inventarizatsiya, avtomatlashtirish, QR kodlar, mahsulot, jarayon, tizim, korxona, ilova

АВТОМАТИЗАЦИЯ ПРОЦЕССА ИНВЕНТАРИЗАЦИИ ГОТОВОЙ И ПОЛУФАБРИКАТОВ

Аннотация: В основе данной статьи лежит процесс автоматизации и учета запасов готовой продукции и полуфабрикатов. В этом нашем проекте речь идет об подсчете товаров с помощью мобильного приложения и передаче данных на сервер. Задача этой платформы в виде приложения — собрать общую информацию о продукции в базе данных путем сканирования QR-кодов и штрих-кодов, чтобы узнать количество полуфабрикатов на складе.

Ключевые слова: инвентаризация, автоматизация, QR-коды, продукт, процесс, система, предприятие, применение.

AUTOMATION OF THE INVENTORY PROCESS OF FINISHED AND SEMI-FINISHED PRODUCTS

Abstract: This article is based on the process of automation and counting of inventory of finished and semi-finished products. In this project of ours, it is to count the products using a mobile application and deliver its data to the server. The task of this platform in the form of an application is to collect the general information of the

**МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА**
Researchbib Impact factor: 11.79/2023
SJIF 2024 = 5.444
Том 2, Выпуск 4, 30 Апрел

products in the database by scanning QR codes and barcodes in order to know the number of semi-finished products in the warehouse.

Keywords: inventory, automation, QR codes, product, process, system, enterprise, application

KIRISH

Inventarizatsiya tizimi – mavjud bo’lgan xomashyo, materiallar yoki tayyor mahsulotlar miqdori to’g’risida hisobot beradigan kuzatuv tizimi. Bu kerakli miqdordagi materiallarni, kerakli sifatda, kerakli joyda o’z vaqtida bo’lishini ta’minlaydi. Keyingi kun uchun nima borligini bilish uchun mahsulot har safar sotilganda yoki mahsulot ishlab chiqarishda xomashyo ishlatalganda ushbu tizim yangilanadi. Shuningek, bu sizga har doim kerakli hamma narsaga ega bo’lishingiz uchun mahsulotlarga oldindan buyurtma berishga imkon beradi. Odamlar inventarizatsiya tizimi haqida o’ylashganda, uni chakana savdo bilan bog’lash odatiy holdisssr. Biroq do’konlar muvaffaqiyatli ishlashi uchun samarli inventarizatsiya tizimini talab qilishiga qaramay, u ko’plab boshqa korxonalarda, masalan, ishlab chiqarish, kommunal xizmatlar, sog’liqni saqlash, hukumat va ta’lim sohasida qo’llaniladi. Ta’minot zanjirining bir qismi sifatida inventarizatsiya tizimi xaridlarni nazorat qilish, zaxiralarni saqlashni ta’minlash, sotiladigan mahsulotlar sonini nazorat qilish kabi jihatlarni o’z ichiga oladi[1].

Inventarizatsiya tashkilotning mol-mulki mavjudligini va uning moliyaviy majburiyatlarining holatini ma'lum bir sanada faktik ma'lumotlarni buxgalteriya ma'lumotlari bilan taqqoslash orqali tekshirish. Bu mulkiy qadriyatlar va mablag'larning xavfsizligini amalda nazorat qilishning asosiy usuli hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Mobil inventarizatsiya loyihaga bo’lgan ehtiyoj va talab barcha tashkilotlarda, ta’lim muassasalarda, ishlab chiqarish korxonalarida yuqori. Ya`ni Oliy ta’lim muassasalarini misol qiladigan bo`lsak, har yili universitetlarga va institutlarga kerakli jihozlar (kompyuter, stol-stul, javon, va hokozolar) keltiriladi va ular kop hollarda inventarizatsiya jarayonidan o’tkazilmaydi buning oqibatida mahsulotlar yo`qolishi, hisobi chiqmasligi mumkin biz buning oldini olish maqsadida ushbu loyhani ishlab chiqishga qaror qildik. Oliy ta’limga yana bir foyda tomoni shundan iboratki oraliq nazoratlari va yakuniy nazorat ishlariga inventarizatsiya jarayonini qo’llamoqchimiz. Yani nazorat ishlari tekshirilgandan so`ng uni natijasi skaner

qilinadi va ballar excel formatda dekanat bazasiga tushadi. Ishlab chiqarish korxonalarida, MCHJ larda bu loyhaga extiyoj yuqoridir. Biz bu loyihani dastlab o'z viloyatimiz miqyosida targ'ib qilamiz. So'ng butun O'zbekistondagi ta'lim muassasalar, davlat tashkilotlar, avto sanoatlar, turli korxonalar va sexlar uchun targ'ib qilamiz[2].

Inventarizatsiya vaqtida kelib tushadigan tovar-moddiy qiymatliklar moddiy javobgar shaxslar tomonidan inventarizatsiya komissiyasi a'zolari ishtirokida qabul qilinadi va inventarizatsiyadan so'ng reyestr yoki tovar hisoboti bo'yicha kirim qilinadi. Ushbu tovar-moddiy qiymatliklar "Inventarizatsiya vaqtida kelib tushgan tovar-moddiy qiymatliklar" nomi bilan alohida ro'yxatga kiritiladi. Ro'yxatda ular qachon, kimdan kelib tushgani, kirim hujjatining sanasi va raqami, nomi, miqdori, narxi va summasi ko'rsatiladi. Bir vaqtning o'zida kirim hujjatida inventarizatsiya komissiyasi raisining imzosi bilan ana shu qiymatliklar qayd etilgan ro'yxat sanasiga havola qilgan holda "inventarizatsiyadan keyin" belgisi qo'yiladi. Inventarizatsiyani boshqarish kompaniyaning joriy aktivlarni boshqarish siyosatining muhim qismidir. Asosiy maqsad ishlab chiqarish jarayonlari va mahsulotlarni sotishning uzluksizligini ta'minlash va shu bilan birga zaxiralarga xizmat ko'rsatishga ketadigan umumiy xarajatlarni minimallashtirishdir. Va bu erda avtomatlashtirish o'ynaydi. Korxonada inventarizatsiyani boshqarish tizimi bizga yordam beradi. Korxona uchun inventarizatsiyani boshqarish tizimini ishlab chiqishni ko'rib chiqamiz. Buning uchun biz bir qator omillarni hisobga olishimiz kerak:

1. Aksiyalarni sotib olish shartlari (ta'minot hajmi, buyurtma chastotasi, imtiyozlar va chegirmalar).
2. Tayyor mahsulotlarni sotish xususiyatlari (talab holati, dilerlar tarmog'ining ishonchligi va rivojlanishi, sotish darajasidagi o'zgarishlar).
3. Ishlab chiqarish jarayonining xarakterli nuanslari (yaratish texnologiyasining xususiyatlari, mahsulotlarni tayyorlash va bevosita ta'minlash muddati).
4. Inventarni saqlash vaqtida qilingan xarajatlar (mablag'larni muzlatish, mumkin bo'lgan buzilish, saqlash xarajatları).

Korxonada inventarizatsiyani boshqarish tizimi bir nechta aniq usullarga asoslanishi mumkin. Ularning har biri o'ziga xos xususiyatlarga ega. Birinchi bosqichda ombor dasturlari va ma'lumotlar bazalari tufayli inventarizatsiyani

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 4, 30 Апрел

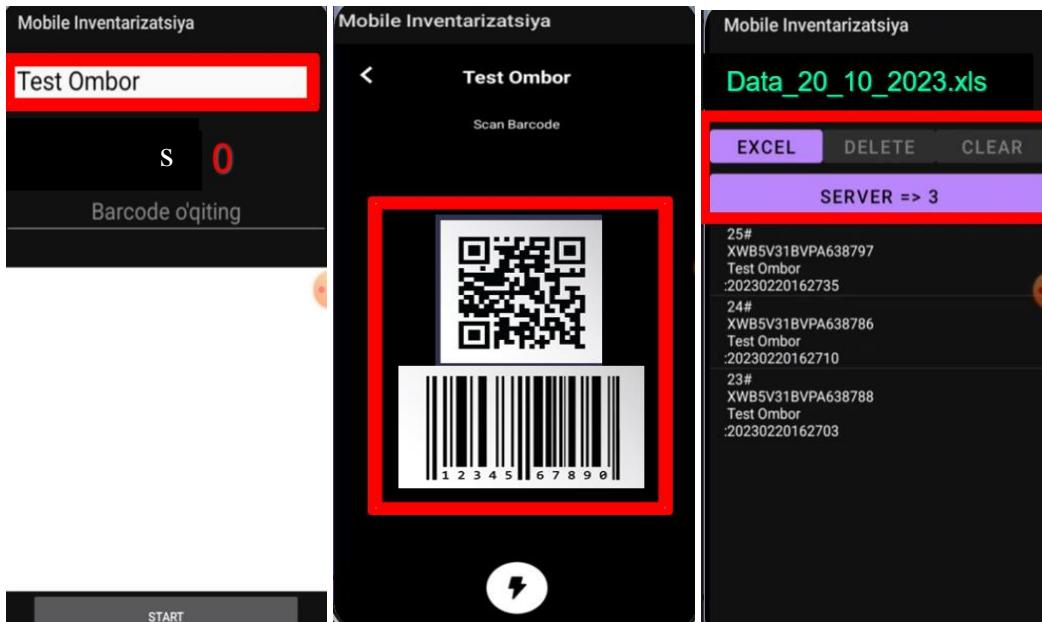
boshqarish tizimining moddiy zaxiralari to'g'risidagi ma'lumotlar shakllanadi. Ularning yordami bilan siz xom ashyo, materiallar va yarim tayyor mahsulotlarning harakati haqida barcha ma'lumotlarni, shuningdek, biror narsani yuklash yoki jo'natish haqida ma'lumot olishingiz mumkin. Tizimning ikkinchi darjasи inventarizatsiyani boshqarishning turli modellaridan tuzilgan. Ular zaxiralarning joriy holatini baholash va samarali boshqaruv bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish imkonini beradigan barcha zarur matematik apparatlardan foydalanadilar. Uchinchi darajada moliyaviy boshqaruv modeli, shuningdek, aktsiyalarning moliyaviy holatini nazorat qilish imkonini beruvchi dasturiy ta'minot tomonidan amalga oshiriladigan cheklovlar qo'llaniladi. Bunda qabul qilinayotgan qarorlarning iqtisodiy samaradorligi baholanadi, xom ashyo va materiallarni xarid qilish manbalari aniqlanadi. Bundan tashqari, ushbu model inventarizatsiyani boshqarishning umumiy moliyaviy strategiyasi bilan shug'ullanadi. Dasturiy ta'minotni joriy etish va avtomatlashtirish vositalarining mavjudligi samaradorlik darajasini sezilarli darajada oshirishi va pirovardida iqtisodchilar xodimlarini tejash imkonini beradi[3].

MUHOKAMA VA NATIJA

Bu loyihaning asosiy mijozlari va foydalanuvchilari ishlab chiqarish korxonalari, zavodlar, sexlar, ta`lim muassasalari vahokozolar hisoblanadi. Shuning uchun ham loyihani boshlashdan oldin bir necha ishlab chiqarish korxonalari bilan gaplashilgan va ularning taklif va talablari o'r ganilgan shu taklifdan kelib chiqgan holda ushbu loyiha ishlab chiqariladi.

Mobil ilovaning ko'rinishi taxminan shunday ko'rinishda bo'ladi.

**МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА**
**Researchbib Impact factor: 11.79/2023
SJIF 2024 = 5.444**
Том 2, Выпуск 4, 30 Апрел

**Ilova ochiladi Belgilamgan joy Ma'lumotlar yig'iladi
skanerlan va saqlanadi**

Ushbu loyiha ishlab chiqilgandan so'ng tegishli tartibda davlat ro'yxatidan o'tkaziladi. Tegishli tashkilotga ma'qul kelib, tasdiqdan o'tsa Respublika miqiyosida joriy etilishi mumkin. Chunki hozirgi kunda jarayonlarini avtomatlashtirish va identifikatsiyalashtirish eng dolzarb masalalardan biri bo'lib kelmoqda. Hamda hozirgi kunda barcha ishlab chiqarish korxonalari avtomatlashtirilib borilmoqda. Ushbu platforma ish jarayoni ancha yengilashtirishga yordam beradi. Bundan tashqari IT sohasiga qaratilgan e'tibor va imkoniyatlar loyihaning rivojlanishiga va yaxshi natijaga erishishiga asos bo'la oladi[4].

Kutilayotgan natijalarga keladigan bo'lsak kelgusi yil bahorga qadar O'zbekistondagi 10 ga yaqin avto sanoat korxonalari va turli muassasa, tashkilot, fabrikalarni avtomatlashtirish.

XULOSA

Mobil inventarizatsiyani avtomatlashtirish va boshqarish tizimi uzoq vaqt davomida muvaffaqiyatli ishslashni rejalshtirgan har bir korxona uchun zarur. Axir, bu sizga zaxiralarni nazorat qilish va to'ldirish funktsiyasini amalga oshirishga imkon beradi. Strukturaviy element sifatida avtomatlashtirish vositalari muhim rol o'yaydi. Ishonch bilan ayta olamizki, ular asta-sekin takomillashtiriladi va kelajakda biz korxonaning ushbu tarkibiy qismini faqat sozlash kerak bo'lgan avtonom tizim sifatida ko'rishimiz mumkin. U mustaqil harakatlarni amalgaga oshirishi mumkin.

**МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА**

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 4, 30 Апрел

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Nikol Pontius (2019). Inventarizatsiyani boshqarish tizimlarining 4 turi: doimiy va boshqalar. Zahiralarni davriy nazorat qilish va ularni qo'llab-quvvatlaydigan zahiralarni boshqarish tizimi. Kamera. Olingan.camcode.com
2. Business Jarhons (2019). Zahiralarni boshqarish tizimi. Olingan:businessjargons.com
3. Akhmadjonovich, S. D. (2022). Socio-Economic Aspects of Management Quality. European Multidisciplinary Journal of Modern Science, 4, 394–398.
4. Автоматизация процессов машиностроения / под ред. А. И. Дащенко, — М. : Высш. шк., 1991. — 480 с.